

22.08.2019

Kokousaika 22.08.2019 8:30 - 9:22

Kokouspaikka Elimäenkatu 15, Hki 51 kokoustila Tähtitorni

Läsnä

Jäsenet

Malinen, Matti talousarviopäällikkö
Takanen, Kati hallintojohtaja
varapuheenjohtaja
Lamminmäki, Jorma hankintajohtaja
Mäki, Tiina hallintojohtaja

Muut

Värtelä, Antti toimitusjohtaja
Paavola, Risto vs. yksikönjohtaja, tämän kokouksen tiedottaja
poistui 8:47, saapui 8:49, poissa: § 29
Niippa, Raimo hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä
poistui 8:47, saapui 8:49, poissa: § 29
Ilmoniemi, Sirkka kirjanpitopäällikkö
poistui 8:46, poissa: 28§, 28§, 29§, 30§, 31§
Neuvonen, Mikael yksikönjohtaja
poistui 8:46, saapui 8:28, poissa: 24§, 25§, 26§, 29§, 30§, 31§

Puheenjohtaja

Matti Malinen talousarviopäällikkö
24-31 §

Esittelijät

Antti Värtelä toimitusjohtaja
24-26 §, 29-31 §

Pöytäkirjanpitäjä

Raimo Niippa hallintopäällikkö
24-31 §

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

---

§	Asia	
24	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
25	Asia/2	Talousarvioennusteet 2019, palvelukeskusliikelaitos
26	Asia/3	Palvelukeskus-liikelaitoksen talousarvioehdotus vuodelle 2020 ja taloussuunnitelmaehdotusvuosille 2021–2022
27	Asia/4	Lausuntopyyntö palvelukeskuksen johtokunnalle leikkipuistoruokailun vegaanivaihtoehtojen lisäämistä koskevasta valtuustoaloitteesta
28	Asia/5	Talousarvioaloite, Ilmastoystävällisen kouluruoan laadun parantaminen, Pennanen Petrus
29	Asia/6	Sijaisen määrääminen Palvelukeskus -liikelaitoksen toimitusjohtajalle ajalla 22.8.2019 – 30.6.2020
30	Asia/7	Ilmoitusasiat
31	Asia/8	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

22.08.2019

Asia/1

§ 24

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Lammimäki ja Takanen sekä varatarkastajaksi jäsenen Mäki.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2019

Asia/2

§ 25

Talousarvioennusteet 2019, palvelukeskusliikelaitos

HEL 2019-005146 T 02 02 01

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskusliikelaitoksen vuoden 2019 ennusteen 2/2019.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tuloslaskelmaennuste 2_2019
- 2 Investointien ennuste 2_2019
- 3 Rahoituslaskelmaennuste 2_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Esityslistan liitteenä on Palvelukeskus – liikelaitoksen vuoden 2019 ennuste 2/2019.

Ennusteen 2/2019 mukaan tilikauden ylijäämäksi muodostuu 2,203 milj. euroa, joka on hieman enemmän kuin tulosbudjetti. Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä on 4,951 milj. euroa. Talousarviossa ei ollut huomioitu KuEI-maksun nousua.

Sitovana toiminnallisena tavoitteena on asiakastytyväisyys 3,5 (asteikolla 1-5). Toteutunut asiakastytyväisyys mitataan loppuvuoden 2019 aikana.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/2

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tuloslaskelmaennuste 2_2019
- 2 Investointien ennuste 2_2019
- 3 Rahoituslaskelmaennuste 2_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Palvelukeskusliikelaituksen johtokunta 09.05.2019 § 16

HEL 2019-005146 T 02 02 01

Päätös

Palvelukeskusliikelaituksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskusliikelaituksen vuoden 2019 ennusteen 1/2019.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

22.08.2019

Asia/3

§ 26

Palvelukeskus-liikelaitoksen talousarvioehdotus vuodelle 2020 ja taloussuunnitelmaehdotusvuosille 2021–2022

HEL 2019-003760 T 02 02 00

Päätös

Merkittiin, että esittelijä muutti otsikon kuuluman Palvelukeskus-liikelaitoksen talousarvioehdotus vuodelle 2020 ja taloussuunnitelmaehdotusvuosille 2021–2022.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti esittelijän korjatun ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskusliikelaitoksen vuoden 2020 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2020-2022 liitteiden 1-5 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioteksti 2020 Palvelukeskus (003).pdf Pjn tarkistama
- 2 Palvelukeskus tunnusluvut TAE 2020 TS 2021-2022
- 3 Palvelukeskus TAE 2020 TS 2021-2022
- 4 Palvelukeskus Rahoituslaskelma TAE 2020 TS 2021-2022
- 5 Palvelukeskus Helsinki TAE 2020 TS 2021-2029 Investoinnit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioteksti 2020 Palvelukeskus (003).pdf Pjn tarkistama

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/3

-
2	Palvelukeskus tunnusluvut TAE 2020 TS 2021-2022
3	Palvelukeskus TAE 2020 TS 2021-2022
4	Palvelukeskus Rahoituslaskelma TAE 2020 TS 2021-2022
5	Palvelukeskus Helsinki TAE 2020 TS 2021-2029 Investoinnit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

§ 27

Lausuntopyyntö palvelukeskuksen johtokunnalle leikkipuistoruokailun vegaanivaihtoehtojen lisäämistä koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2019-007163 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi aloitteeseen seuraavan lausunnon:

Palvelukeskus Helsinki -liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (Kasko) kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden pohjalta Palvelukeskus Helsinki tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään läheisessä yhteistyössä toimialan kanssa huomioiden kaupungin, toimialan ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuosituksen. Palvelukehityksessä huomioidaan asiakkailta ja kaupunkilaisilta saatu palaute ja asiakastyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.

Leikkipuistoissa tarjottavalla kesäruoalla on Helsingissä pitkä perinne ja leikkipuistoruokailu on maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen toimintamalli, johon liittyy runsaasti hyvää mieltä ja sesonkiluonteisuutta ja tästä syystä päivittäin on tarjolla vain yksi varsinainen vaihtoehto. Asiakaskunta on ruokatottumuksiltaan ja mm. kulttuuritaustoiltaan tänä päivänä hyvin monipuolinen ja laaja-alainen. Lapsilla on myös terveydellisistä syistä noudatettavia erityisruokavalioida. Nämä tuovat omat haasteensa suunnitteluun. Tavoitteena on, että leikkipuistoruokailun tarjonta on maistuvaa mahdollisimman monelle lapselle ja se antaa siten iloa ja energiaa sekä ravintoaineita päivään, mutta huomioi myös muuttuvan ruokakulttuurin.

Leikkipuistojen ruokalista sovitaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Tarjolla on päivittäin yksi vaihtoehto. Ruokalistaa suunniteltaessa huomioidaan palautteet, joita saadaan esim. leikkipuistojen ohjaajille vuosittain tehtävistä kyselyistä, kaupungin palautejärjestelmän kautta, leikkipuiston ruokalistan yhteydessä olevan QR-koodin kautta sekä kokeiluluontoisesti leikkipuistojen lapsilta Feedbackly-pikapalautejärjestelmän avulla.

Pääosa palauhteesta on tyytyväistä tai erittäin tyytyväistä. Palauhteissa lisää toivotaan kasvisruokaa ja vegaaniruokaa, mutta myös lihaa ja kalaa sisältävien ruokien lisäämistä sekä ajoittain tuttua perinteistä, kuten lihaa sisältävää hernekeittoa tai lohikeittoa. Lisäksi toivotaan myös

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/4

muutakin kuin keittoruokia kuten pastaa ja pataruokia. Lapsille maistuvia suosikkiruokia ovat edelleen esim. siskonmakkarakeitto ja italianpasta. Palkokasveja sisältävää kasvisruokaa syödään määrällisesti vähemmän ja sitä menee myös enemmän biojätteeksi.

Ruokalistalla on tällä hetkellä 1-2 kertaa viikossa kasvisruokaa, joista osa sopii vegaaniruokavalioon. Osa ruokalistan maitotaloustuotteita sisältävistä kasvisruoista olisi mahdollista valmistaa vegaaniruokavalioon soveltuvaksi käyttämällä esim. kaurakermaa, mikäli näin sovitaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Ruokien maittavuutta lapsille on hyvä kuitenkin arvioida ennen laajamittaista korvaamista, jotta varmistetaan ison joukon palvelu myös maun ja haluttavuuden osalta.

Nykyisessä toimintamallissa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelun tilaajana päättää palvelun ja ruokalistojen sisällöstä. Olemme toki asiantuntijoina mielellään esittämässä näkemyksemme ja perustelumme mm. asiakaskokemuskyselyihin, markkinatietoon ja HNH2035-toimenpiteisiin pohjautuen. Olemme valmiita testaamaan vegaaniruokiamme myös puistoruokailussa.

Esittelijä

yksikönjohtaja
Mikael Neuvonen

Lisätiedot

Mikael Neuvonen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 27752
mikael.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja vihreiden valtuustoryhmä ehdottivat Helsingin kaupunginvaltuustolle 19.6.2019 vegaaniruokavaihtoehtojen lisäämistä leikkipuistoruokailussa.

Esittelijä

yksikönjohtaja
Mikael Neuvonen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/4

Mikael Neuvonen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 27752
mikael.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

§ 28

Talousarvioaloite, Ilmastoystävällisen kouluruoan laadun parantaminen, Pennanen Petrus

HEL 2019-003292 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi aloitteeseen seuraavan lausunnon:

Palvelukeskus Helsinki -liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (Kasko) kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus Helsinki tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään yhteistyössä toimialan kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset. Palvelukehityksessä huomioidaan asiakkailta ja kaupunkilaisilta saatu palaute ja asiakastyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.

Palvelukeskus Helsinki seuraa aktiivisesti ruoka- ja elintarviketoimialaa, ruokatrendejä ja alan kehitystyötä. Laajat asiakastyytyväisyyskyselyt (mm. koululaiskysely 2018, 4222 vastausta), pikapalaute ja kaupungin palautejärjestelmä antavat myös runsaasti kehitysideoita päivittäisen ruokapalvelun kehittämiseen. Erytisesti kouluruokailussa kehittämispulsseja tulee myös ruokaraadeilta ja ravintolatoimikunnilta. Helsingin nuorisoneuvoston kanssa on aloitettu osallistava yhteistyö, jossa kuullaan nuoria ruokalistan ja palvelun kehittämisessä, mutta myös kouluravintolatilojen ja kokonaiskokemuksen osalta.

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelmassa Palvelukeskus Helsinki on vastuutahona useissa toimenpiteissä, joiden toteutumista seurataan ja raportoidaan, muun muassa toimenpide 95: Kehitetään reseptejä, joiden avulla kaupungin ruokapalveluissa voidaan vähentää ilmastopäästöjä ja suojella Itämeriä; toimenpide 96: Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana on kansalliset ravitsemussuositukset; toimenpide 113: Kehitetään ja tiukennetaan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia vähentäviä kriteerejä kaupungin elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa.

Koulujen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset eli Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017. Tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

ympäristön kannalta kestävä ruokavalio. Ruokalistat sovitaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa ja reseptejä kehitetään palvelukuvausten ja yhdessä linjattujen periaatteiden pohjalta.

Aloitteessa esitetään muutamia esimerkkejä Suomen kuntien käyttämästä rahamäärästä kouluruokailuun. Luvut eivät ole suoraan verrannollisia, koska laskentaa kunnissa tehdään eri tavoin. Helsingin osalta keskitetyn ruoanvalmistuksen tehokkuutta osoittaa se, että varsin kohdallisella kouluruokaan panostamisella saavutetaan verrattain hyviä tuloksia ja mm. kasvis- ja vegaaniruokan sekä erityisruokavalioiden kehittämisen osalta ollaan selvästi muuta maata edellä.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana kouluruokailussa on toteutettu useita kasvisruokien kehittämisprojekteja mieluisten kasvisruokien saamiseksi ruokalistalle. Oppilaat ovat olleet mukana arvioimassa ruokaa ja vaikuttamassa siihen, mitkä ruoista on valittu ruokalistalle. Kasvisruokien suosio on kasvanut kehitystyön tuloksena ja kasvisruokaa on päätynyt myös suosikkiruokien joukkoon esim. soijabolognese-tomaattipizza. Ruokalistalle on lisätty syksyllä 2019 yksi kasvisruokapäivä eli kouluissa tarjotaan ainoastaan kasvisvaihtoehtoja seitsemänä päivänä kuuden viikon aikana. Kasvisruokaa on ollut kouluissa vapaasti kaikkien oppilaiden otettavissa vuodesta 2007 alkaen.

Reseptiikassa käytetään perinteisten palkokasvien rinnalla myös uudempiä proteiinin lähteitä esim. härkistä, hernerouhetta ja quornia, joilla on korvattu erityisesti soijaa. Lounaalla on tarjolla mm. härkis-makaronilaatikkoa, hernerouhebolognesea, kikherne-kookoskeittoa, nuudeli-quornwokkia ja kasviskormaa luomutofulla. Markkinoilla on myös muita lihaa korvaavia tuotteita, joita otetaan käyttöön osana normaalia tuotekehitystä, kun niitä on saatavilla suurtaloukskäyttöön sopivissa muodoissa ja pakkauskoossa. Salaattipöydän ohjeistuksessa huomioidaan satokausikalenteri ja sesonkiajattelu ja vähennetään siten ilmasto-kuormitusta.

Kouluissa vietetään syksyisin lähiruoka- ja luomuviikkoa. Syksyllä 2019 tarjolla on mm. luomukaurasämpylöitä härkäpapupihvillä sekä härkipataa ohrahelmien kera.

Kouluruokailusuosituksessa ruokajuomaksi suositellaan maitoa ja piimää, mutta kaura- ja soijajuoma voisivat täydentää vettä juovien oppilaisen ruokavaliota. Nykyisissä elintarvikesopimuksissa kasvijuomat ovat kuitenkin selvästi kalliimpia kuin maito ja EU:n koulumaitotukea myönnetään tällä hetkellä ainoastaan rasvattomalle maidolle ja piimälle.

Kouluruokailussa keskeisenä haasteena on saada kaikki oppilaat ruokailemaan kouluravintolassa. Kun tavoitteena on lisätä ruokailuun osal-

22.08.2019

listuvien oppilaiden määrää, mahdollista lisämäärärahaa voitaisiin kohdentaa tilaaja-asiakkaan kanssa yhdessä sopien esim. pehmeän leivän lisäämiseen tai punaisen lihan osittaiseen korvaamiseen vastuullisesti pyydetyllä kotimaisella järvikalalla tai lohella. Järvikalan ilmastovaikutukset on useissa tutkimuksissa todettu hyväksi.

Aloitteessa viitataan Yle uutisiin 28.9.2018, jonka mukaan 42 % 8. ja 9. luokkalaisista jättää kouluruoan väliin yhden tai useamman kerran viikossa helsinkiläisissä kouluissa. Tulos selviää terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n uusimmasta kouluterveyskyselystä, johon osallistui yli 70 000 peruskoulun 8.-ja 9.-luokkalaista vuonna 2017. Tulokset kertovat kuitenkin myös muista kouluruokailuun liittyvistä tekijöistä kuten asenteesta kouluruokailua kohtaan, ikävaiheesta, ryhmäpaineesta jne. Ruokailutilanne on kokonaisuus, johon vaikuttaa tarjottavan ruoan lisäksi myös monet muut tekijät kuten ruokasalin viihtyisyys, tunnelma, äänimaailma, istumapaikkojen riittävyys, ruokailuun varattu aika ja ruokalinjaston toiminnallisuus ja viestintä. Viimeksi mainittuihin kokonaiskokemukseen vaikuttavat tekijät Palvelukeskus Helsinki on nähnyt tärkeiksi ja niitä kehitetään yläkoululaisten ruokailuun liittyvässä palvelukehityshankkeessa, jossa tarvitaan usean toimialan yhteistyötä (Kasko, Kymp ja Palvelukeskus Helsinki). Hankkeessa kuullaan myös Helsingin nuorisoneuvostoa.

Olemme ensimmäisten toimijoiden joukossa kehittäneet suomalaisista särkikaloista ja muista järvikaloista laadukkaita tuotteita ja ottaneet niitä ruokalistoille. Olemme seuranneet markkinoita aktiivisesti ja tehneet valmistajien kanssa yhteistyötä uusien kasvisproteiinivalmisteiden saamiseksi ruokalistoillemme. Nyt niitä on jo kiitettävästi käytössä. Seuraamme edelleen markkinoita ja kehitämme uusista kasvisraaka-aineista reseptiikkaa ja varmistamme ruokaraadeissa oppilaiden arvioinneilla maistuvuuden.

Palvelukeskus Helsinki on tehnyt yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa jo vuosia systemaattista kehitystyötä käytettävien resurssien puitteissa. Tavoitteenamme on ollut kaiken ruoan maistuvuuden parantaminen, koska se houkuttelee kouluravintolaan ja vain nautittu ruoka ravitsee oppilaita. Viime vuosina erityisenä painopisteenä on ollut kasvisruoka ja sitä kehitetään kaiken aikaa.

Olemme tehneet laskentaa yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa erilaisista vaihtoehdoista kehittää ilmastoystävällistä kasvisruokaa ja Kasko esittää niitä omassa lausunnossaan. Lisäpanostusta toki osaamme hyödyntää lisäämällä edelleen muun muassa suomalaisten sesonkien kasvisten ja marjojen käyttöä sekä vastuullisesti pyydettyä lohikalaa tai suomalaista järvikalaa.

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F12880001100396002

Alv.nro

F102012566

22.08.2019

Asia/5

Nykyisessä toimintamallissa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelun tilaajana päättää palvelun ja ruokalistojen sisällöstä. Olemme toki asiantuntijoina mielellään esittämässä näkemyksemme ja perustelumme mm. asiakaskokemuskyselyihin, markkinatietoon ja HNH2035-toimenpideohjelmaan pohjautuen.

Esittelijä

yksikönjohtaja
Mikael Neuvonen

Lisätiedot

Mikael Neuvonen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 27752
mikael.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö Talousarvioaloite, Ilmastoystävällisen kouluruoan laadun parantaminen, Pennanen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen jätti 13.3.2019 kaupunginvaltuustolle talousarvioaloitteen ilmastoystävällisen kouluruoan laadun parantamisesta. Talousarvioaloitteessa ehdotetaan kouluruokailuun käytettävän määrärahan korottamista niin, että se vastaisi paremmin maan keskiarvoa ja parantaisi ruuan laatua ilmastoystävällisen kasvisruuan osalta.

Esittelijä

yksikönjohtaja
Mikael Neuvonen

Lisätiedot

Mikael Neuvonen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 27752
mikael.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö Talousarvioaloite, Ilmastoystävällisen kouluruoan laadun parantaminen, Pennanen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
http://www.hel.fi/palvelukeskus

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/6

§ 29

Sijaisen määrääminen Palvelukeskus -liikelaitoksen toimitusjohtajalle ajalla 22.8.2019 – 30.6.2020

HEL 2018-012698 T 00 01 00

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti tarkentaen 20.12.2018 (§ 43) asiassa tekemäänsä päätöstä vahvistaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen toimitusjohtajan estyneenä ollessa hänen ensisijaisena sijaisena toimii ajalla 22.8.2019 – 30.6.2020 yksikönjohtaja Mikael Neuvonen, toissijaisena sijaisena hallintopäällikkö Raimo Niippa, kolmantena sijaisena vs. yksikönjohtaja Risto Paavola ja neljäntenä sijaisena vs. yksikönjohtaja Juha Kolkkinen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 20.12.2018 § 43

HEL 2018-012698 T 00 01 00

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

Asia/6

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti vahvistaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen toimitusjohtajan estyneenä ollessa hänen ensisijaisena sijaisena toimii ajalla 1.1. – 31.12.2019 yksikönjohtaja Anne Koskinen, toissijaisena sijaisena yksikönjohtaja Mikael Neuvonen, kolmantena sijaisena yksikönjohtaja Riitta Laanala ja neljäntenä sijaisena hallintopäällikkö Raimo Niippa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

22.08.2019

Asia/7

§ 30

Ilmoitusasiat

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta merkitsi tiedoksi toimitusjohtajan informaation Vantaan kaupungin keittiöverkkoselvitystyöstä, jota käsiteltiin Vantaan kaupunginhallituksessa 12.8.2019.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta

22.08.2019

Asia/8

§ 31

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 24, 25, 26, 27, 28, 29 ja 31 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 30 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

---

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566

22.08.2019

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin palvelukeskusliikelaituksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

22.08.2019

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta

Matti Malinen
puheenjohtaja

Raimo Niippa
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kati Takanen

Jorma Lamminmäki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 30.08.2019.

Postiosoite

PL 9500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
palvelukeskus.hallintopalvelut@hel.fi

Käyntiosoite

Elimäenkatu 15
Helsinki 51
<http://www.hel.fi/palvelukeskus>

Puhelin

+358 9 310 2700

Faksi

+358 9 310 27111

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2880001100396002

Alv.nro

FI02012566